giant piliakalnyje tirtus plotus su gyvenvietės plotais, ir taip suvedant abiejų objektų archeologinę stratigrafiją, bei baigti ištirti eroduojamos papėdės gyvenvietės ploto V dalį.

Vedrių piliakalnio ir papėdės gyvenvietės tyrinėjimų metu surinkti archeologiniai radiniai perduoti LNM.

The Vedriai hill fort site and the settlement at the foot of the hill

The excavation of the remains of the Vedriai hill fort (West Lithuania, Šilalė district), which was begun in 2006, and of the settlement at the foot of this site, which was begun in 2005, (Fig. 1) were continued in 2007. A total area of 130 m^2 was excavated at the remains of the hill fort. A ditch dug during the early period of the hill fort's use and filled in during the early 2nd millennium was discovered on the S slope (Fig. 2). Area 4 (20 m^2) was excavated to the E of the 2005 excavation site in the settlement at the foot of the hill and a cultural layer up to 90 cm thick with hand built pottery, animal bones, and separate individual finds (Fig. 3) was discovered in it. The most interesting of these is a whole bronze 9.5 cm long cruciform pinwhich had fallen into an earlier bed of the Akmenynas stream. The majority of the artefacts found during the excavations date to the Late Iron Age.

Algirdas Žalnierius

Lentainių piliakalnio viršutinė papėdės gyvenvietė

Archeologiniai tyrinėjimai Lentainių piliakalnio viršutinėje papėdės gyvenvietėje buvo atlikti 2007 m. spalio mėnesį, pratęsiant 2001 m. pradėtus jos tyrimus. Tuomet buvo atlikti žvalgomieji apatinės ir viršutinės piliakalnio gyvenvietės tyrinėjimai (žr. *ATL 2001 metais,* V., 2002, p. 73–74). 2002 m. buvo pradėti platesnio masto tyrinėjimai viršutinėje gyvenvietėje, ištirtas 90 m^2 plotas (žr. *ATL 2002 metais,* V., 2005, p. 52–55). 2003 m. buvo ištirtas 240 m^2 plotas sklypuose 1 ir 8 (žr. *ATL 2003 metais,* V., 2005, p. 75–77). 2004 m. buvo ištirtas 240 m^2 (žr. *ATL 2004 metais*, V., 2006, p. 64–67). 2005 m. papėdės gyvenvietėje buvo iškastos 7 perkasos, ištirtas 241,1 m^2 plotas (žr. *ATL 2005 metais, V.,* 2006. p. 61–63). 2006 m. papėdės gyvenvietėje buvo iškastos 3 perkasos, ištirtas 240,5 m^2 plotas (žr. *ATL 2006 metais,* V., 2007, p.105–109). Šių tyrinėjimų metu nustatyta, kad viršutinėje papėdės gyvenvietėje susiklostė nuo 20 iki 70 cm storio kultūrinis sluoksnis, kurio viršutinė dalis iki 30–40 cm gylio yra permaišyta nuolat ariant žemę. Archeologinė informacija gauta tyrinėjant geologiniuose žemės sluoksniuose rastas nejudintas duobes ir stulpavietes, atvirus židinius, kuriose aptikta grublėtos keramikos šukių, medinių pastatų pėdsakų. Papėdės gyvenvietėje rasti archeologiniai objektai ir radiniai datuojami I tūkst. antrąja puse.

2007 m. tyrinėjimų metu buvo iškastos 5 įvairaus dydžio perkasos ištiriant bendrą 241 m^2 plotą. Tyrinėtose vietose yra susiklostęs nuo 20 iki 55 cm storio papėdės gyvenvietės kultūrinis sluoksnis. Perkasose 23–24 virš pirminio žemės paviršiaus išliko iki 10 cm storio nesuardyto kultūrinio sluoksnio pėdsakai. Tyrinėtose vietose buvo surastos 9 židinių duobės, viena stulpavietė, dvi laikinos laužavietės ir 6 neaiškios paskirties duobės. Archeologinius radinius sudaro duobėse ir kultūrinio sluoksnio apatinėje dalyje surastos grublėtosios kerami-

kos puodų pakraštėlių ir sienelių šukės. Papėdės gyvenvietėje surasti archeologiniai objektai ir kultūrinis sluoksnis datuojami I tūkst. antrąja puse.

Perkasa 19a buvo iškasta sodų bendrijos sklype 10, prijungiant ją prie 2006 m. tyrinėtos perkasos R galo. Perkasos plotas – 62 m^2. Sklypo paviršius lygus, tyrinėtoje vietoje yra daržai, stovi šiltnamis. Perkasa buvo kasama dalimis, nes teko prisitaikyti prie braškėmis ir daržovėmis užsodintų lysvių, iškastas žemes kelis kartus permesti iš vienos vietos į kitą.

Virš pirminio žemės paviršiaus, kurį sudaro gelsvas, gelsvai pilkas priemolis, yra susiklostęs 30–40 cm storio tamsiai pilko juodžemio sluoksnis. Plonesnis, iki 30 cm storio kultūrinis sluoksnis yra susiklostęs perkasos V dalyje. Iki 40 cm storio kultūrinis sluoksnis rastas perkasos ŠR dalyje. Kultūriniame sluoksnyje radinių neaptikta. Nukasus kultūrinį sluoksnį geologinio sluoksnio paviršiuje atsidengė 4 duobių kontūrai. Trijų duobių (1–3) paskirtis neaiški, jos yra artimos apskritimui arba ovalui formos. Pirmoje duobėje surastos dvi grublėtos keramikos šukės. Ketvirta netaisyklingos formos duobė surasta perkasos ŠR kampe. Pagrindinė duobės dalis yra netaisyklingos apskritimo formos, ji yra 1,44x1,60 m skersmens. Duobės šlaitai nuolaidūs, ji yra 30 cm gylio. Duobė užpilta tamsiai pilku juodžemiu su gausių degėsių pėdsakais. Visame duobės gylyje pastebėta nuo 6 iki 8 cm skersmens apdegusių, perdegusių apvalių lauko riedulių, subyrančių vos prisilietus. Duobės viršutinėje dalyje surasta tik aprūkusios smulkios akmenų skaldos. Tai ilgalaikis židinys. Užpylimo paviršiuje surastos 5 nedidelės smulkaus grublėtumo indo sienelių šukės, kurių sienelių storis siekia nuo 6 iki 10 mm. Atrodytų, kad jos ilgesnį laiką yra buvusios paviršiuje, nes išorinis paviršius yra atskilinėjęs nuo šalčio.

Perkasa 21 buvo iškasta prie sklypo 8 Š ribos. Jos plotas 35 m^2. Virš pirminio žemės paviršiaus, kurį perkasos V dalyje sudaro gelsvas priemolis, o R dalyje raudonas molis, yra susidaręs iki 30 cm storio tamsiai pilko judžemio sluoksnis. Šis sluoksnis yra nuolat perkasamas, jame radinių nerasta. Perkasoje nukasus kultūrinį sluoksnį, virš pirminio žemės paviršiaus atsidengė trys duobės. Pirmoji duobė yra perkasos V gale. Tai pailgas 18–30 pločio ir 1,7 m ilgio griovelis, besitęsiantis Š–P kryptimi, užpiltas pilka žeme su retų degėsių pėdsakais. Joje surasti keli aprūkusios smulkios akmens skaldos gabaliukai. Duobės ar griovelio paskirtis neaiški. Joje buvo surasti 4 nedideli grublėtosios keramikos puodo sienelių gabaliukai. Sienelių grublėtumas nežymus, molio masėje įmaišyti nedideli akmens kristalai.

Antroji, ovalo formos duobė, buvo surasta perkasos kv. 1–3A–B. Ji buvo 78x147 cm skersmens, 20 cm gylio. Duobės šlaitai beveik statūs, dugnas kauburiuotas. Duobė užpilta pilka žeme, kurioje buvo surasti keli smulkios skaldos gabaliukai, gulintys įvairiuose užpylimo lygiuose. Radinių joje nerasta, duobės paskirtis neaiški. Trečia duobė iškasta jau įsikūrus sodų bendrijai.

Perkasa 22 buvo iškasta sklype 8. Jos plotas 28 m^2. Perkasa iškasta į piliakalnio gynybinį griovį besileidžiančiame šlaite, kuriame sklypo savininkas yra įrengęs terasas ir tvenkinį. Jis teigė, kad žemės paviršius šioje vietoje buvo ne kartą keistas pripilant atvežtų žemių. Virš pirminio žemės paviršiaus, kurį sudaro raudonas molis, žemėjantis PR kryptimi, yra susidaręs 20–80 cm storio tamsiai pilko judžemio sluoksnis. Ploniausias juodžemio sluoks-

nis yra perkasos ŠV kampe, storiausias – perkasos PR kampe. Šiuo metu sunku pasakyti, ar šis sluoksnis priskirtinas papėdės gyvenvietei, ar supiltas įrenginėjant terasas, nes jame iki pat perkasos dugno buvo randama polietileno plėvelės skiaučių, šiferio gabaliukų. Jokių archeologinių radinių ir objektų perkasoje nerasta.

Perkasa 23 buvo iškasta prie sodų bendrijos sklypo 12 P ribos. Jos plotas 75,6 m^2. Virš pirminio žemės paviršiaus, kurį sudaro šlapias gelsvai pilkas priemolis, yra susidaręs 30–55 cm storio tamsiai pilko juodžemio kultūrinis sluoksnis. Viršutinė juodžemio sluoksnio dalis visame perkasos plote yra permaišyta nuolat ariant daržus. Jame buvo rasta žiesto, iš vidaus žaliai glazūruoto indo pakraštėlio šukė, datuotina XVI–XVII a. riba. Į kultūrinį sluoksnį ji greičiausiai pateko atsitiktinai ar iš netoliese galėjusios būti dvarvietės. Perkasos V dalyje virš pirminio žemės paviršiaus yra išlikęs 10–15 cm storio nesuardyto senovės gyvenvietės sluoksnio liekanos. Tai juoda žemė su gausiais degėsių pėdsakais ir smulkia akmenų skalda, perdegusio akmens kristalais. Jokių radinių jame nerasta. Į R kultūrinis sluoksnis plonėja ir ties R perkasos riba jo storis yra 30 cm. Nukasus kultūrinį sluoksnį geologinių sluoksnių paviršiuje atsidengė 9 duobės: viena stulpavietė (2), viena neaiškios paskirties duobelė (4) ir 7 atvirų židinių vietos (1, 3, 5, 6, 7, 8, 9). Židiniai 1, 7 naudoti ilgesnį laiką. Šešios duobės yra ovalo formos, jos yra 54–90x80–130 dydžio, 18–40 cm gylio. Dvi duobės yra apskritimo formos, 18–95 cm skersmens, 18–30 cm gylio. Atviri židiniai buvo įrengti 6 ovalo ir vienoje apskritimo formos duobėje.

Septintoje duobėje buvo surasta įvairaus dydžio grublėtos keramikos puodo sienelių ir pakraštėlių šukių, iš kurių buvo suklijuoti 5 didesni indo fragmentai. Pagal išorinę išvaizdą jie galėjo priklausyti vienam puodui. Indo pakraštėlis palenktas į vidų, angos skersmuo galėjo būti apie 20 cm. Apie 4,5 cm žemiau indo angos krašto yra lenkimo briauna, suformuojanti indo petelius. Sienelės yra nuo 6 iki 15 mm storio, grublėtumas smulkus.

Perkasa 24 buvo iškasta sodų bendrijos sklype 11, pratęsiant 2004 m. iškastą perkasą 10 į Š ir R pusę. Perkasos plotas 40,5 m^2. Virš pirminio žemės paviršiaus, kurį sudaro drėgnas gelsvai pilkas priemolis, yra susiklostęs 50–55 cm storio tamsiai pilko juodžemio sluoksnis. Visame perkasos plote virš neliesto žemės paviršiaus galima stebėti išlikusio nesuardyto 5–10 cm storio buvusios papėdės gyvenvietės kultūrinio sluoksnio liekanas. Tai panašios sudėties tamsiai pilko juodžemio sluoksnelis, tik jame yra smulkių degėsių pėdsakų, aprūkusios smulkios akmenų skaldos gabaliukų. Jame buvo surastos trys nedidelės grublėtosios keramikos puodų sienelių šukės. Vienos šukės grublėtumas stambus, dviejų – smulkus. Perkasoje dviejose geologinių sluoksnių paviršiaus vietose apie 50–55 cm skersmens plote buvo pastebėti smulkių angliukų pėdsakai, susidarę trumpalaikėje laužavietėje. Pagal padėtį (yra virš pirminio žemės paviršiaus) laužavietes reiktų priskirti papėdės gyvenvietės laikotarpiui. Bet abejonių sukelia tai, kad jose rasti nedideli sudegusios medienos angliukai yra nesudūlėję. Galbūt tai jau sodų bendrijos laikotarpiu į iškastas duobes supiltų laužaviečių likučiai.

Perkasoje surasta 84x140 cm skersmens, 14 cm gylio ovalo formos duobė. Duobės šlaitai nuolaidūs, dugnas lygus. Ji užpilta pilka žeme su degėsių pėdsakais, kurioje aptikti pavieniai smulkios akmenų skaldos gabaliukai. Tai galėjo būti atviro židinio vieta. Radinių joje nerasta.

The upper settlement at the foot of the Lentainiai hill fort site

In 2007, 5 trenches of various sizes with a total area of 241 m^2 were excavated. A cultural layer of from 20 to 55 cm that was created by the settlement existed at the excavated sites. In the trenches, traces of the undisturbed layer from the settlement survived 23–24 cm above the original ground surface and were up to 10 cm thick. 9 fireplace pits, 1 posthole, 2 temporary fire sites, and 6 pits with no clear purpose were found in the trenches. The archaeological finds consisted of rim and wall sherds from pots made of pottery with rough surfaces that were found in the pits and the cultural layer. The archaeological objects and cultural layer found at the settlement date to the second half of the 1st millennium.